

ΤΑ ΑΓΙΑ ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ (Ματθ. 3, 13-17)

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ ΜΕΛΕΤΙΟΥ

(Διασκευή όμιλίας στην Ί. Μονή Προφ. Ἡλία στις 6/1/2009)

Ἡ ταπείνωση τοῦ Χριστοῦ καί ἡ ταπείνωση ἡ δική μας

Ὁ λόγος τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, πού ἀναφέρεται στό Ἅγιο Βάπτισμα τοῦ Σωτῆρος, μᾶς αἰχμαλωτίζει μέ τό βάθος τῶν νοημάτων του πού μιλοῦν γιά τήν ταπείνωση τοῦ Χριστοῦ καί τήν ταπείνωση τήν δική μας.

Ἐμεῖς, ὅταν εἴμαστε «κάτι», ἐκεῖνον πού μᾶς φέρνει ἀντίρρηση, θέλομε -καί τό θεωροῦμε σωστό- νά τόν συντρίψομε καί νά τόν πατήσομε στό κεφάλι, στόν λαιμό, στήν κοιλιά, στήν καρδιά. Ὅσο πιό πολύ δυνατά μποροῦμε. Καί καλυπτόμεθα, λέγοντας ὅτι τό κάνομε γιά νά τόν διδάξομε τήν... ταπείνωση. Ἔτσι εἶναι τό φρόνημα τοῦ χοϊκοῦ ἀνθρώπου.

Καί ὅταν καμιά φορά ἀποφασίσει νά δείξει ἢ καί δείχνει ταπείνωση τό κεφάλι σκύβει, ἡ μέση γέρνει, ὅμως τό θέλημά του δέν τό βάζει λίγο παραπίσω καί δέν τό ταπεινώνει, τόσο εὐκόλα ὅσο ταπεινώνει τό σῶμα του μέ τίς ἐξ ἔθους προσκυνήσεις, οἱ ὁποῖες δέν λένε πνευματικά ἀπολύτως τίποτε.

Ἐνα παράδειγμα ἀπό αὐτά, ἀναφέρει ὁ λόγος τοῦ ἁγίου Γρηγορίου ὁ ὁποῖος λέγει: «Γιά κοιτάχτε· παιδάκια πού ἀκόμη δέν ἔβγαλαν γένια, θέλουν νά διδάσκουν τούς γέροντες καί νά τούς βάλουν μυαλό, γιατί δέν τό κατάλαβαν καλά τό Εὐαγγέλιο καί τόν λόγο τοῦ Θεοῦ».

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος, αὐτό τό παίρνει σάν τό ἄκρο ἄωτο τῆς ἀκαταστασίας καί τῆς ἔλλειψης ἐπιγνώσεως καί συναισθήσεως. Καί ἀφοῦ παρουσιάζει αὐτό στήν ἀρχή, προχωρεῖ παρακάτω γιά νά πεῖ γιά τήν ταπείνωση τοῦ Χριστοῦ.

Ἦλθε ὁ Χριστός στόν κόσμο καί ταπεινώθηκε.

Ἐμεῖς ὅταν ταπειωνόμαστε γιά λίγο, μετά ἔχομε τήν διάθεση νά ποῦμε στούς ἄλλους: «παληοαλῆτες, παληομασκαράδες, ἐγώ ταπεινώθηκα τόσο. Τί ἄλλο θέλετε; Πῶς ἀλλιῶς θέλετε νά σᾶς συμπεριφερθῶ;»

Ὁ Χριστός ταπεινώθηκε, ἦλθε στή γῆ.

Καί θέλοντας νά μᾶς διδάξει, τί; Νά προσέχομε καί τόν λόγο τῶν συνδούλων μας, πῆγε ὁ ἴδιος, σάν δοῦλος, νά βαπτισθεῖ «ὑπό Ἰωάννου». Ἀλλά ὁ Ἰωάννης πού τόν εἶχε γνωρίσει, ὅταν ἀκόμη ἦταν στήν κοιλιά τῆς μάνας του, καταλάβαινε, καί τοῦ ἔλεγε «ἐγώ δέν εἶμαι ἄξιος νά βαπτίσω ἐσένα. Δέν εἶμαι ἄξιος νά λύσω τόν ἱμάντα ἀπό τό ὑπόδημά σου. Δέν εἶμαι ἄξιος νά σοῦ δώσω καμία εὐλογία».

Ἀλλά ὁ Χριστός ἐπέμεινε. Καί ἐπέμεινε καί κατά ἕνα τρόπο πνευματικό. Ποιός ἦταν ὁ πνευματικός του τρόπος; Δέν τοῦ εἶπε: «Εἶμαι μεγαλύτερος, μιλάω, ἄρα πρέπει νά κάνεις ὑπακοή. Ἐκατό τοῖς ἑκατό. Δεδομένο».

Ἀλλά τί τοῦ εἶπε; Τοῦ μίλησε πνευματικά. Ἐπεξηγηματικά. Καί τοῦ εἶπε: «Ἄφες ἄρτι». Δέν εἶναι γι' αὐτή τήν στιγμή ἡ ἀναζήτηση τῆς δογματικῆς, θά λέγαμε σήμερα, ἀλήθειας. «Πρέπον ἐστίν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην». Τό χρέος μας αὐτή τήν στιγμή εἶναι νά ἀνοίξομε τόν δρόμο τοῦ Θεοῦ γιά τήν σωτηρία τοῦ κόσμου. Τόν δρόμο ὁ ὁποῖος εἶναι ἀπαραίτητο, «πρέπον ἐστίν ἡμῖν», νά τόν ἀνοίξομε. Καί ἐγώ καί ἐσύ. Ἐγώ σάν ὑπεύθυνος πού ἦλθα γι' αὐτό τό ἔργο στόν κόσμο καί σύ σάν ἄνθρωπος μέ ἐπίγνωση καί βοηθός μου, «πρέπον ἐστίν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην».

Προχώρει στό ἔργο σου.

Τό μεγαλεῖο τῆς πνευματικῆς συγκατάβασης

Καί ὁ Ἰωάννης προχώρησε στό ἔργο του καί ἔδειξε τήν μεγαλύτερη κατά τά ἀνθρώπινα ταπείνωση, τήν μεγαλύτερη ἀνθρώπινη ταπείνωση, ἀφοῦ δέχθηκε, ἔστω καί κατά ἐντολή νά ἀπλώσει τό χέρι του του, γιά νά εὐλογήσει τήν πηγὴ τῆς εὐλογίας καί τῆς χάριτος, τόν Κύριό μας Ἰησοῦν Χριστόν.

Γιατί ὁ Χριστός μίλησε ἔτσι στόν Πρόδρομο; Γιά νά δείξει σέ μᾶς, τί;

Ἵτι ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἀσθενεῖ, χρειάζεται νά δείξει ὁ ἄλλος μιὰ συγκατάβαση πνευματική, γιά νά μπορέσει νά τόν βοηθήσει. Ἡ συγκατάβαση ἡ πνευματική εἶναι πολύ μεγάλο πράγμα.

Καί γιά νά δείξει ἀκόμη, ὁ ὑπεράνω πάσης ἀγίας ταπεινώσεως εὐρισκόμενος λόγος καί Υἱός τοῦ Θεοῦ, ὅτι τόν δοῦλο τοῦ Θεοῦ καί τόν ὑπηρέτη τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ, τόν τιμοῦν καί τόν δοξάζουν.

Ἕνα ἄλλο παράδειγμα τό ὁποῖο μποροῦμε νά τό θυμηθοῦμε τώρα, εἶναι πῶς ὁ Θεός εὐρισκόμενος ἀντιμέτωπος μέ τήν ἐπιμονή τοῦ προφήτη Ἠλία, στή

γνώμη του, αντί να του πει: «Άντε γιατί θά χάσεις όλα όσα έκανες, όσα έκοπίασες μέχρι τώρα», έκανε τρεις μηχανές, τρεις πονηρίες, τρία τεχνάσματα, ο Θεός, για να καταφέρει και να κάνει τον προφήτη Ήλία να αισθανθεί ότι δεν είχε δίκιο. Και ότι έπρεπε να είναι πιο ταπεινός και πιο σπλαχνικός και πιο προσηνής και πιο υπάκουος στον λόγο του Θεού.

Νά μήν ψάχνει να βρει την τελειότητα στο λογισμό του και στην σκέψη του, αλλά στον λόγο του Θεού. Και στο νεύμα του Θεού. Στην ελάχιστη κίνηση που δείχνει ότι πίσω από αυτά κρύπτεται κάποιο θέλημα του Θεού.

Και ο προφήτης Ήλιος φυσικά τό πήρε τό μήνυμα.

Άλλά και ο άγιος Ίωάννης ο Πρόδρομος τό πήρε τό μήνυμα. Γι' αυτό και ο ίδιος, μετά από λίγο καιρό, έκανε καινούργιο, τέχνασμα, «μηχανή» και έστειλε τους μαθητές του να φύγουν ξγκαιρα από κοντά του και να ακολουθήσουν τον Χριστό για να μήν διαλυθούν. Και τους έλεγε:

-Πηγαίνετε και ρωτάτε, «εί σύ εί ο έρχόμενος ή άλλος». Έγώ δεν ξέρω τίποτε. Δεν κατάλαβα τίποτε, σκοτάδι έχω. Ρωτείστε τον να σας ειπει. Και άμα καταλάβετε ότι είναι εκείνος, καθείστε κοντά του. Έγώ ξώφλησα. Έγώ φεύγω.

Και γι' αυτό και οι μαθητές του, τέσσεροι από τους άγιους ένδόξους αποστόλους, πήγαν στον Χριστό να τον ρωτήσουν, για να... πληροφορήσουν τάχα τον Ίωάννη, που δεν ξέρει τίποτε και δεν κατάλαβε τίποτε, για να... βγει από τό σκοτάδι που είχε στην ψυχή του.

Και τό έκανε αυτό ο Πρόδρομος, για να οδηγήσει τους μαθητές του στη δόξα και στην ευτυχία και στην χαρά και στην αιώνιο ζωή που δίνει ή επίγνωση του άληθινού Θεού, χάριν της οποίας παρακαλούμε εις τίς προσευχές μας: «Χορήγησέ μας Κύριε, έν μέν τώ παρόντι αιώνι την επίγνωση της σής άληθείας και έν τώ μέλλοντι ζωήν αιώνιον».

Νά μάς άξιώσει και έμάς ο Θεός, να κυνηγάμε την ταπείνωση και να την αναζητούμε. Όχι μέσα μας, στίς υπαγορεύσεις του μολυσμένου από την φιλαυτία έγώ μας, και της διανοίας μας, που τέρπεται να θεωρεί την σκέψη, τον λογισμό της, σαν την τελεία άλήθεια, αλλά στο λόγο, άκόμη και στα μικρά νεύματα του Κυρίου ήμών Ίησου Χριστού.

Αυτό είναι τό μήνυμα, τό πνευματικό μήνυμα της έορτής.

Τό δογματικό και τό της άληθείας είναι, ότι πάσαμε να είμαστε υιοί του Άδάμ και του πατέρα μας. Ένός Άγησιλάου, ένός Παναγιώτου, ένός Γεωργίου και όποιουδήποτε άλλου και γίναμε τέκνα του Χριστού. Και να περιμένουμε να υιοθετηθούμε σαν άδελφοί του, όταν θά μάς δώσει, όπως έδωσε ο Ίωσήφ τά παιδιά του στον πατέρα του τον Ίακώβ και έπαψε να έχει ο ίδιος παιδιά. Και

ἔτσι ἀπέκτησε ὁ πατέρας του, ὁ Ἰακώβ, ἀλλὰ δύο παιδιά, τόν Ἐφραίμ καί τόν Μανασσή.

Ἔτσι καί ἐμεῖς, νά υἱοθετηθοῦμε. Νά μᾶς δώσει ὁ Χριστός στόν Πατέρα του, νά μᾶς υἱοθετήσῃ τήν ἡμέρα τῆς δευτέρας Παρουσίας. Καί νά γίνομε μέ τόν Πατέρα μας τόν ἐν οὐρανοῖς ἀδελφία.

Ὁ Θεός νά μᾶς φωτίσῃ νά τά μελετᾶμε, νά τά βάλομε στήν καρδιά μας καί νά εἶναι ἡ κινητήρια δύναμη ὅλων τῶν ἐνεργειῶν μας.

Χρόνια πολλά, γεμάτοι ἀπό τό φῶς καί τό ἔλεός του. Ἀμήν.-